

1. Вредност израза $\frac{1}{1 \cdot 3} + \frac{1}{3 \cdot 5} + \frac{1}{5 \cdot 7} + \frac{1}{7 \cdot 9}$ једнака је:

Решење Директним рачуном добија се $\frac{1}{3} + \frac{1}{15} + \frac{1}{35} + \frac{1}{63} = \frac{4}{9}$, или краће

$$S = \frac{1}{2} \left(1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{3} - \frac{1}{5} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \frac{1}{7} - \frac{1}{9} \right) = \frac{1}{2} \cdot \frac{8}{9} = \frac{4}{9}.$$

2. Ако је $f(x) = \sqrt{x+1}$ и $g(x) = \sqrt{x-1}$, онда је $(g \circ f)(24) + (f \circ g)(1)$ једнако:

Решење Рачунамо најпре обе композиције:

$$(g \circ f)(24) = g(f(24)) = g(\sqrt{25}) = g(5) = \sqrt{4} = 2,$$

$$(f \circ g)(1) = f(g(1)) = f(\sqrt{0}) = f(0) = \sqrt{1} = 1.$$

Одавде је $(g \circ f)(24) + (f \circ g)(1) = 2 + 1 = 3$.

3. Ако су x_1 и x_2 решења квадратне једначине $x^2 - x + 1 = 0$, онда је $x_1^3 + x_2^3$ једнако:

Решење Из Виетових формула добијамо да је $x_1 + x_2 = 1$ и $x_1 x_2 = 1$. Даље је

$$x_1^3 + x_2^3 = (x_1 + x_2)^3 - 3x_1^2 x_2 - 3x_1 x_2^2 = (x_1 + x_2)^3 - 3x_1 x_2 (x_1 + x_2) = 1 - 3 = -2.$$

4. Колико целобројних решења има неједначина $\frac{x^2 - 2x + 2}{x^2 + 4x} \geq 0$?

Решење Израз у бројиоцу $x^2 - 2x + 2 > 0$ за свако реално x , јер је дискриминанта $D = b^2 - 4ac = 4 - 8 = -4 < 0$ и $a = 1 > 0$. Даље је $x^2 + 4x \geq 0$ за $x \in (-\infty, -4] \cup [0, +\infty)$. Како се овај израз налази у имениоцу, то не укључујемо тачке -4 и 0 , јер је тада $x^2 + 4x = 0$. Према томе, скуп свих реалних решења ове неједначине је скуп

$$(-\infty, -4) \cup (0, +\infty),$$

и у њему се налази бесконачно много целих бројева.

5. Ако је у геометријском низу збир првог и другог члана једнак 4, а збир четвртог и петог члана једнак 108, онда је седми члан овог низа једнак:

Решење Из датих услова добија се систем једначина

$$\begin{aligned} a_1 + a_1 q &= 4 & \iff & a_1(1+q) = 4 & \iff & a_1(1+q) = 4 & \iff & a_1 = 1 \\ a_1 q^3 + a_1 q^4 &= 108 & \iff & a_1 q^3(1+q) = 108 & \iff & q^3 = 27 & \iff & q = 3. \end{aligned}$$

Одавде добијамо $a_7 = a_1 q^6 = 3^6 = 729$.

6. Збир решења једначине $9^x - 12 \cdot 3^x + 27 = 0$ једнак је:

Решење Увођењем смене $3^x = t$, где је $t > 0$, добијмо квадратну једначину $t^2 - 12t + 27 = 0$. Оба решења квадратне једначине $t_1 = 3$ и $t_2 = 9$ задовољавају услов $t > 0$. Стога ће полазна експоненцијална једначина имати два решења $x_1 = 1$ и $x_2 = 2$, па је тражени збир

$$x_1 + x_2 = 3.$$

7. На Светском првенству у фудбалу 32 екипе подељене су у 8 група од по 4 екипе. У првом кругу свака екипа игра против сваке екипе из своје групе. Укупан број одиграних утакмица у првом кругу једнак је:

Решење Довољно је број одиграних утакмица у једној групи помножити са бројем група. Како група има 4 тима, у сваком од 3 кола играју се по 2 утакмице, па је број одиграних утакмица у једној групи $3 \cdot 2 = 6$. Како постоји 8 група, тражени број једнак је $8 \cdot 6 = 48$.

8. Полином $P(x) = x^4 + ax^3 + b$ дељив је полиномом $Q(x) = x^2 + 1$. Остатак при дељењу полинома $P(x)$ полиномом $x + 1$ једнак је:

Решење Како полином $Q(x) = (x - i)(x + i)$ дели полином $P(x)$ по Безуовој теореме мора бити $P(i) = 0$, тј.

$$i^4 + ai^3 + b = 0 \iff 1 - ai + b = 0 \iff 1 + b = 0 \wedge -a = 0 \iff b = -1 \wedge a = 0.$$

Заменом добијених вредности у полином $P(x)$ добијамо да је

$$P(x) = x^4 - 1.$$

Сада још једном применимо Безуову теорему која каже да је остатак при дељењу полинома $p(x)$ полиномом $x - \alpha$ једнак $P(\alpha)$. Према томе, тражени остатак једнак је

$$P(-1) = (-1)^4 - 1 = 0.$$

Задатак се може решити и непосредним дељењем полинома $P(x)$ полиномом $Q(x)$ тако што изједначимо добијени остатак са 0.

9. Ако је $z = x + iy$ ($x, y \in \mathbb{R}, i^2 = -1$), производ решења једначине $|z| + i\bar{z} = z + 2 - i$ је:

Решење Ако је $z = x + iy$, из датих услова добијамо једначину

$$\sqrt{x^2 + y^2} + i(x - iy) = x + iy + 2 - i \iff \sqrt{x^2 + y^2} + y + ix = x + 2 + i(y - 1).$$

Ако изједначимо реалне и имагинарне делове добиће се систем једначина

$$\begin{aligned} \sqrt{x^2 + y^2} + y &= x + 2 \\ x &= y - 1 \end{aligned} \iff \begin{aligned} \sqrt{x^2 + (x + 1)^2} + x + 1 &= x + 2 \\ y &= x + 1 \end{aligned} \iff \begin{aligned} 2x^2 + 2x &= 0 \\ y &= x + 1. \end{aligned}$$

Одавде је $x = 0$ и $y = 1$ или $x = -1$ и $y = 0$. Дакле, постоје два комплексна броја који задовољавају полазну једначину и то:

$$z_1 = 0 + 1 \cdot i = i, \quad z_2 = -1 + 0 \cdot i = -1.$$

Тражени производ решења једнак је $z_1 \cdot z_2 = -i$.

10. Једначина кружнице k која додирује x -осу и чији је центар тачка $(0, 1)$ гласи:

Решење Да би написали једначину кружнице потребне су нам координате центра и њен полупречник. Из услова да кружница са центром у тачки $(0, 1)$ додирује x -осу, налазимо да је $r = 1$. Тражена једначина гласи:

$$(x - 0)^2 + (y - 1)^2 = 1 \iff x^2 + y^2 = 2y.$$

11. Збир решења једначине $2 \cos^2 x + 3 \sin x = 0$ на интервалу $(0, 2\pi)$ једнак је:

Решење Искористимо основни тригонометријски идентит $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$, па једначина постаје:

$$2(1 - \sin^2 x) + 3 \sin x = 0 \iff 2 \sin^2 x - 3 \sin x + 2 = 0 \iff 2t^2 - 3t - 2 = 0 \wedge -1 \leq t \leq 1.$$

Решења квадратне једначине су $t_1 = -1/2$ и $t_2 = 2$. Друго решење елиминисемо јер не припада сегменту $[-1, 1]$, односно једначина $\sin x = 2$ нема решења. Стога је дата једначина еквивалентна са једначином

$$\sin x = -\frac{1}{2} \iff x = -\frac{\pi}{6} + 2k\pi \vee x = \frac{7\pi}{6} + 2k\pi, \quad k \in \mathbb{Z}.$$

Једина решења овог облика на $(0, 2\pi)$ су $x_1 = \frac{7\pi}{6}$ и $x_2 = \frac{11\pi}{6}$, и њихов збир једнак је 3π .

12. Решење неједначине $\sqrt{2x+4} < x-2$ је скуп:

Решење Стандардним поступком за решавање корене неједначине добијамо:

$$\begin{aligned}\sqrt{2x+4} < x-2 &\iff 2x+4 \geq 0 \wedge x > 2 \wedge 2x+4 < (x-2)^2 \\ &\iff x \geq -2 \wedge x > 2 \wedge 2x+4 < x^2 - 4x + 4 \\ &\iff x > 2 \wedge x^2 - 6x < 0 \\ &\iff x > 2 \wedge x \in (-\infty, 0) \cup (6, +\infty) \\ &\iff x \in (6, +\infty).\end{aligned}$$

13. Количник имагинарног и реалног дела комплексног броја $(1 - i\sqrt{3})^{2018}$ једнак је:

Решење Приметимо најпре да је

$$(1 - i\sqrt{3})^3 = 1 - 3i\sqrt{3} + 3(i\sqrt{3})^2 - (i\sqrt{3})^3 = 1 - 3i\sqrt{3} - 9 + 3i\sqrt{3} = -8 = -2^3,$$

и искористимо ову особину за рачунање степена. Имамо:

$$\begin{aligned}(1 - i\sqrt{3})^{2018} &= (1 - i\sqrt{3})^{3 \cdot 672 + 2} = \left((1 - i\sqrt{3})^3\right)^{672} \cdot (1 - i\sqrt{3})^2 \\ &= (-8)^{672} \cdot (1 - 2i\sqrt{3} - 3) = 8^{672}(-2 - 2i\sqrt{3}) \\ &= -2^{2017}(1 + i\sqrt{3}).\end{aligned}$$

Реални део једнак је -2^{2017} а имагинарни $-2^{2017}\sqrt{3}$, па је траженики количник једнак $\sqrt{3}$.

14. У једнакокраки траpez дужине крака 5 cm уписан је круг пречника 4 cm. Ако су a и b основице трапеza, онда је $a \cdot b$ једнако:

Решење Нека су a и b основице трапеza и нека је $a > b$. Како је у траpez уписан круг, ради се о тангентном четвороуглу, па су збирови наспрамних страница једнаки, тј $a + b = 10$. Са друге стране, из Питагорине теореме добија се

$$\left(\frac{a-b}{2}\right)^2 = 5^2 - 4^2 \implies a - b = 6.$$

Сада се из система једначина $a + b = 10$, $a - b = 6$, добија $a = 8$ и $b = 2$, па је $a \cdot b = 16$.

15. Ако је m најмања, а M највећа вредност функције $f(x) = -x^2 + 2x - 2$ на сегменту $[0, 3]$, онда је $m \cdot M$ једнако:

Решење У питању је квадратна функција $x \mapsto f(x)$ која локални максимум достиже у свом темену. Како је $-\frac{b}{2a} = 1$, то је $f(1) = -1$. Вредности на крајевима одсечка једнаке су $f(0) = -2$ и $f(3) = -5$. На тај начин, добија се $m = -5$ и $M = -1$, па је $m \cdot M = 5$.

16. Производ решења једначине $x + 2 \cdot |x - 4| = 7$ једнак је:

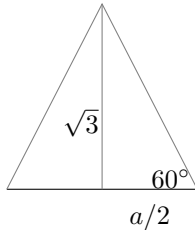
Решење Како је $|x - 4| = \begin{cases} 4 - x & x < 4 \\ x - 4 & x \geq 4 \end{cases}$, дата једначина је еквивалентна са:

$$(x + 2(4 - x) = 7 \wedge x < 4) \vee (x + 2(x - 4) = 7 \wedge x \geq 4) \iff x = 1 \vee x = 5.$$

Производ решења једначине једнак је 5.

17. Бочна страна правилне четворостране пирамиде гради са основицом пирамиде угао од 60° . Ако је дужина висине пирамиде једнака $\sqrt{3}$, онда је њена запремина једнака:

Решење Означимо са a страну квадрата у основи пирамиде. Како је дата висина пирамиде $H = \sqrt{3}$, то је запремина једнака $V = \frac{BH}{3} = \frac{a^2\sqrt{3}}{3}$. Страницу a можемо наћи ако уочимо попречни пресек пирамиде и равни која садржи врх пирамиде и средишта наспрамних страница квадрата у основи. У пресеку се добија једнакокраки троугао на слици

$$\operatorname{tg} \frac{\pi}{3} = \frac{\sqrt{3}}{a/2} \implies \sqrt{3} = \frac{\sqrt{3}}{a/2} \implies a = 2 \implies V = \frac{4}{3}\sqrt{3}.$$

18. Тангента параболе $y = 4 - x^2$ паралелна је правој $y = 4x$. Ако је једначина тангенте $y = kx + n$, онда је $3k - n$ једнако:

Решење Како је према услову задатка тангента t паралелна датој правој, коефицијент правца $k_t = 4$, па тангента има једначину $t: y = 4x + n$, где n треба одредити. Тангента додирује параболу у једној тачки па једначина

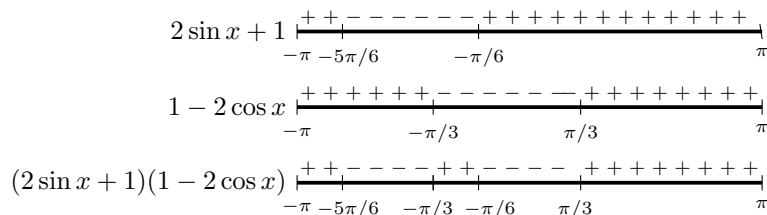
$$4 - x^2 = 4x + n \iff x^2 + 4x + n - 4 = 0$$

има јединствено решење. Дакле, дискриминанта квадратне једначине једнака је нули, тј. $16 - 4(n - 4) = 0$, одакле налазимо да је $n = 8$. Стога је $3k - n = 12 - 8 = 4$.

Решење Запишимо најпре неједначину у погоднијем облику.

$$\begin{aligned} 2 \sin x - 2 \cos x < 4 \sin x \cos x - 1 &\iff 2 \sin x - 2 \cos x - 4 \sin x \cos x + 1 < 0 \\ &\iff 2 \sin x(1 - 2 \cos x) + 1 - 2 \cos x < 0 \\ &\iff (2 \sin x + 1)(1 - 2 \cos x) < 0. \end{aligned}$$

Треба одредити знак израза у заградама на интервалу $(-\pi, \pi)$. На овом интервалу важиће $\sin x < -\frac{1}{2}$ за $x \in (-\frac{5\pi}{6}, -\frac{\pi}{6})$, док је $\cos x > \frac{1}{2}$ за $x \in (-\frac{\pi}{3}, \frac{\pi}{3})$. Стога је знак израза дат следећом таблицом:

Одавде видимо да је решење тригонометријске неједначине скуп $(-\frac{5\pi}{6}, -\frac{\pi}{3}) \cup (-\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{3})$.

20. Решење логаритамске неједначине $\log_{x^2}(\sqrt{x^2-1}-1) < 0$ је скуп:

Решење Најпре проверавамо када је неједнакост дефинисана. Знајући да је функција $x \mapsto \log_a x$ дефинисана ако је $x > 0$ и ако за основу логаритма важи $a > 0$, $a \neq 1$, као и да поткорени израз мора бити ненегативан, добијамо следеће услове:

$$\begin{aligned}x^2 > 0 \wedge x^2 \neq 1 \wedge x^2 - 1 \geq 0 \wedge \sqrt{x^2 - 1} - 1 > 0 &\iff x \neq 0 \wedge x \neq \pm 1 \wedge x^2 - 1 > 1 \\&\iff x \neq 0 \wedge x \neq \pm 1 \wedge x^2 - 2 > 0 \\&\iff |x| > \sqrt{2} \iff x \in (-\infty, -\sqrt{2}) \cup (\sqrt{2}, +\infty).\end{aligned}$$

Неједначина дакле има смисла за $|x| > \sqrt{2}$, а тада је основа логаритма $x^2 > 2$, одакле је логаритамска функција растућа. Стога је, под условом $|x| > \sqrt{2}$, неједначина еквивалентна са:

$$\begin{aligned}\log_{x^2}(\sqrt{x^2-1}-1) < 0 &\iff \sqrt{x^2-1}-1 < 1 \wedge |x| > \sqrt{2} \\&\iff \sqrt{x^2-1} < 2 \wedge |x| > \sqrt{2} \\&\iff x^2 < 5 \wedge |x| > \sqrt{2} \\&\iff |x| < \sqrt{5} \wedge |x| > \sqrt{2} \\&\iff x \in (-\sqrt{5}, -\sqrt{2}) \cup (\sqrt{2}, \sqrt{5}).\end{aligned}$$